

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ХНАУ ім. В.В. Докучаєва
№ 728 від «09» жовтня 2019 р

Положення
про академічні свободи учасників освітнього процесу
в Харківському національному аграрному університеті
ім. В.В. Докучаєва

1. Загальні положення

1.1. Університет є автономною установою, яка створює, вивчає, оцінює і передає культуру через наукові дослідження та освіту.

1.2. Автономія університету та академічні свободи визнані фундаментальними принципами університетського життя. Самоврядність, колегіальність і належне академічне керівництво університету є найважливішими складовими частинами їх справжньої автономії.

1.3 Університет у своїй діяльності керується принципами Великої Хартії Європейських Університетів та визнає, що:

- дослідницька і викладацька діяльність повинні бути морально й інтелектуально незалежними від будь-якої політичної й економічної влади;

- навчання має відповідати вимогам суспільства і досягненням у науковому знанні;

- для забезпечення свободи у дослідженнях і викладанні всім членам університетської спільноти мають бути надані необхідні засоби для її реалізації;

- набір викладачів і визначення їхнього статусу повинні відбуватися відповідно до принципу невід'ємності дослідницької діяльності від викладацької;

- університет повинен гарантувати своїм здобувачам дотримання свобод і умов, за яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті.

1.4. Невід'ємними аспектами академічної свободи є свобода навчати і свобода навчатися. Свобода навчатися полягає у забезпеченні необхідних умов в університеті, в аудиторії та в академічній громаді. Від здобувачів вимагається відповідальне ставлення до свободи навчатися. Обов'язок університету – розробити необхідні правила і норми, які гарантують захист свободи навчатися.

1.5. Науково-педагогічним працівникам, науковим працівникам і здобувачам закладу вищої освіти надаються академічні свободи, в тому числі свобода науково-педагогічного працівника викладати навчальний предмет на свій розсуд, вибирати

теми для наукових досліджень і проводити їх своїми методами, а також свобода здобувача здобувати знання згідно своїм нахилам і потребам.

1. Мета положення

Визначення основних академічних свобод учасників освітнього процесу (університету, викладачів, здобувачів) для забезпечення свободи одержання знань та свободи вираження власної думки, забезпечення необхідних умов для розвитку критичного мислення здобувачів, залучення всіх членів академічної громади до пошуку справедливості.

3. Основні академічні свободи університету та викладачів

3.1. Університет відповідає за розробку правил вступу до закладу вищої освіти, забезпечуючи чіткість, детальність та прозорість характеристик навчальних програм, очікувань від студентів у відповідності з концепцією освітньої діяльності закладу вищої освіти.

3.2. Університет відкритий для всіх здобувачів, що відповідають правилам вступу. Він забезпечує здобувам рівний доступ для користування матеріально-технічною базою та всіма послугами закладу вищої освіти.

3.3. Університет забезпечує викладацькі кадри не обмеженим цензурою доступом до міжнародних комп'ютерних мереж, баз даних, необхідних для їх викладацької діяльності, наукової або дослідницької діяльності.

3.4. Викладач в аудиторії повинен заохочувати здобувачів до вільної дискусії, викликати бажання навчатись і висловлювати власну думку. Оцінюючи здобувача, викладач повинен уникати суб'єктивізму. Здобувачів слід захищати від суб'єктивного оцінювання, що ґрунтується на будь-якій дискримінації або негативному особистому ставленні викладача до здобувача.

3.5. Інформація про думки, політичні погляди здобувачів, яку викладачі одержують протягом навчання, слід вважати конфіденційною. Обговорення здібностей і характеру здобувача можливе лише зі згоди здобувача.

3.6. Викладацька, дослідницька і наукова діяльність повинна проводитися в повній відповідності з етичними і професійними нормами.

3.7. Порушення викладачем академічних свобод здобувачів може бути підставою до розриву його контракту з університетом.

4. Основні академічні свободи здобувачів

4.1. Здобувач Університету має право на отримання якісної та сучасної освіти, на розвиток своїх наукових інтересів та здібностей, на формування себе як професійного фахівця в умовах прозорості, правдивості і сумлінної праці, а також у атмосфері взаємної поваги і гідності.

4.2. Здобувачі мають право виражати власну думку і не погоджуватися з трактуванням подій, які висвітлюються в межах програмного матеріалу, але вони зобов'язані вивчити необхідний обсяг матеріалу згідно з вимогами до предмету. Здобувачі повинні нести відповідальність за виконання необхідних вимог до курсу і оволодіння необхідною кількістю знань.

4.3. Здобувачі мають наступні академічні права та свободи:

- брати участь у дидактичних заняттях університету;
- отримувати допомогу та підтримку від наукових керівників і академічних кураторів університету у реалізації індивідуальних планів, а також мати консультації зі всіх предметів та у всіх викладачів;
- вносити зміни у перебіг особистого плану навчання узгоджені з адміністративними органами університету;
- виражати свою думку щодо процесу навчання та оцінювати якість дидактичних занять;
- використовувати бібліотечно-інформаційний фонд, інформаційні системи, бази даних та матеріальні фонди університету у рамках організаційних положень вузу;
- отримувати інформацію щодо своєї академічної успішності;
- брати участь у додаткових заняттях не пов'язаних зі своєю безпосередньою спеціальністю;
- організовувати студентські гуртки, товариства, організації і наукові кола;
- брати участь у конференціях університету та інших закладах вищої освіти України та світу.

4.4. Кожний здобувач має можливість:

- переходити до іншого закладу вищої освіти; навчатись на декількох спеціальностях;
- вибирати додаткові, не пов'язані з основною спеціальністю дисципліни; змінювати форму навчання;
- реалізувати частково навчальний план в іншому закладі вищої освіти, у т.ч. закордонному;
- брати участь у міжнародних програмах мобільності; підвищувати бал своїх оцінок;
- брати академічну відпустку; поновлювати своє навчання в університеті; отримувати академічні довідки;
- формувати власний перелік вибіркових дисциплін; обирати місце проходження навчальної та виробничої практики.

4.5. Здобувач, який відрізняється певними досягненнями у науці та інших сферах діяльності може претендувати на отримання нагороди та інші форми подяки від ректора університету.

4.6. Здобувач має право приймати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення. Здобувачі як члени академічної громади повинні мати право висловлювати особисті і колективні погляди щодо політики університету та в питаннях студентської діяльності: представляти університет від імені студентства на різноманітних заходах; здійснювати волонтерську діяльність; вносити пропозиції щодо розширення переліку дидактичних та практичних занять; здійснювати спонсорську підтримку університету під час навчання та після його закінчення; організовувати власні заходи та ініціювати різні проекти за згодою адміністрації університету.

5. Заключні положення

5.1. Це Положення вступає в силу з моменту його прийняття вченою радою університету.

5.2. Зміни до цього Положення можуть вноситися вченою радою університету.

Положення розглянуто і затверджено рішенням вченої ради ХНАУ ім. В.В. Докучаєва від «25» вересня 2019 р., протокол № 10.